

Abstrakt

V diplomové práci si klademe otázku, zda instituce rodiny a školy jako významných socializačních činitelů reprodukují genderové stereotypy spojující ženy s rolí pečovatelky o rodinu a o domácnost a muže s rolí živitele rodiny a s orientací na oblast technického zaměření. Zabýváme se tím, zda rodina a škola reprodukují tyto stereotypy v souvislosti s pojetím kariéry a ve vztahu k horizontální a vertikální segregaci na trhu práce. Reprodukcí genderového stereotypu ženy pečovatelky o rodinu a o domácnost a stereotypu muže živitele rodiny a stereotypu spojujícího spíše muže než ženy s orientací na oblast technického zaměření propojujeme s teorií genderového schématu Sandry Bem a konceptem habitus Pierra Bourdieuho. V diplomové práci se soustředíme na českou společnost, a to především v období let 2001 až 2011. Za účelem zodpovězení otázky vycházíme z literatury, kvantitativních a kvalitativních výzkumů zabývajících se námi sledovanou problematikou, ze statistik Českého statistického úřadu, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, Ministerstva práce a sociálních věcí a Ústavu pro informace ve vzdělávání a z vybraných údajů mezinárodních longitudinálních výzkumů International Social Survey Programme (ISSP) a European Values Study (EVS). První kapitola diplomové práce se zabývá vymezením pojmů souvisejících s procesem socializace a s konceptem genderu. Druhá kapitola podává obraz horizontální a vertikální segregace českého trhu práce. Následující kapitoly se zaměřují na socializační činitele rodiny a školy ve vztahu ke třem oblastem, a to k pojetí kariéry a k horizontální a vertikální segregaci na trhu práce. Diplomová práce poukazuje na to, že v české společnosti rodina a škola reprodukují námi sledované stereotypy. I když se ukazuje, že určité změny, jako například zavedení institutu rodičovské dovolené, nebo netradiční dělba práce mezi mužem a ženou v rodině, narušují námi sledované stereotypy, tak se nejedná o četné případy, které by vedly k narušení představy spojující ženy primárně se zodpovědností za péči o rodinu a o domácnost a muže s hlavní odpovědností za finanční zajištění rodiny a představy, že se muži spíše než ženy lépe hodí pro práci v technických nebo manuálních oborech.

Klíčová slova

Rodina, škola, gender, stereotyp, genderové stereotypy, socializace, trh práce, genderová segregace